

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Susanne Rynning Moshuus

Vår referanse:
26/03097-44

Deres referanse:

Saksbehandler:
Morten Nordahl Ellingsen

Dato:
01.09.2026

Endelig søknad om godkjenning som forsøkskommune for to konkrete frikommuneforsøk

Vi viser til Nordre Follo kommunes foreløpige søknad om å bli forsøkskommune, den positive tilbakemelding på den søknaden og den konstruktive dialogen og det gode samarbeidet mellom Nordre Follo kommune og Kommunal- og distriktsdepartementet i arbeidet med å utvikle forsøksordningene videre.

Forslagene som nå oversendes er resultatet av et omfattende utviklingsarbeid gjennomført i tett samarbeid med departementet.

Nordre Follo kommune oversender med dette sin endelige søknad om godkjenning av to konkrete frikommuneforsøk:

1. **Bedre dialog mellom administrasjon og folkevalgte: Dialogfase**
2. **Bedre dialog mellom folkevalgte, administrasjon og innbyggere: Oppgaveforum**

Kommunestyret vedtok de tilhørende forsøksforskriftene i møte 6. mai 2026 etter en offentlig høringsperiode, og vedtok samtidig at forskriftene oversendes Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig godkjenning.

1. Formålet med forsøkene

Forsøkene skal bidra til å videreutvikle lokaldemokratiet gjennom bedre samhandling mellom folkevalgte, administrasjon, innbyggere og sivilsamfunn.

Nordre Follo kommune ønsker særlig å:

- fremme bedre beslutninger gjennom økt felles forståelse og bedre informasjonsutveksling
- styrke den demokratiske dialogen mellom folkevalgte og administrasjon
- legge til rette for økt medvirkning og innbyggerdeltakelse

Nær og nyskapende

- utvikle arbeidsformer som kan gi erfaringer og kunnskap med overføringsverdi til andre kommuner
- bidra til utvikling av framtidig lovgivning og praksis på området

Forsøkene skal gjennomføres uten at grunnleggende prinsipper som møteoffentlighet, kommunedirektørens innstillingsrett og de folkevalgtes styringsansvar svekkes.

2. Hvordan oppgavene løses i dag og hvordan de vil løses gjennom forsøket

Forsøk 1: Dialogfase

I dagens kommunelov er det et tydelig skille mellom administrasjonens saksforberedelse og de folkevalgtes behandling av saken. Dialog mellom administrasjon og folkevalgte skjer hovedsakelig gjennom saksframlegg, orienteringer og formelle møter.

Forsøket åpner for å etablere en egen dialogfase som del av saksbehandlingen. I denne fasen kan utpekte folkevalgte og representanter for administrasjonen møtes i åpne møter for å drøfte og utforske en konkret sak. Formålet er ikke å forhandle fram løsninger eller fatte beslutninger, men å skape bedre forståelse og et bedre beslutningsgrunnlag før endelig politisk behandling. Dialogfasen kan gjennomføres både før og etter at kommunedirektøren har avgitt innstilling.

Forsøk 2: Oppgaveforum

I dag skjer innbyggerdialog, medvirkning og samarbeid i hovedsak gjennom høringer, råd, utvalg og andre etablerte medvirkningsordninger. Ansatte deltar normalt ikke som medlemmer i organer sammen med folkevalgte og innbyggere på den måten forsøket legger opp til.

Forsøket innebærer etablering av oppgaveforum der folkevalgte, ansatte og innbyggere deltar på lik linje for å løse konkrete og avgrensede oppgaver. Oppgaveforum kan blant annet arbeide med medvirkningsprosesser, arrangementer, høringsuttalelser eller forvaltning av mindre tilskuddsordninger. Forumene skal ikke behandle saker av prinsipiell betydning eller utøve ordinær politisk myndighet.

3. Regelverk det søkes fritak fra

Forsøkene forutsetter unntak fra og presiseringer av enkelte bestemmelser i kommuneloven.

For dialogfase gjelder dette særlig:

- kommuneloven §§ 5-1 og 5-2 om folkevalgte organer
- kommuneloven kapittel 11 om saksbehandling i folkevalgte organer

For oppgaveforum gjelder dette særlig:

- kommuneloven §§ 5-1 og 5-2 om kommunale organer
- kommuneloven kapittel 7 om valg, sammensetning og valgbarhet
- regler om bostedskrav
- regler om sammensetning og kjønnsbalanse
- bestemmelser knyttet til deltakelse fra ansatte i slike organer

De konkrete unntakene framgår av de vedlagte forsøksforskriftene.

4. Samarbeid med andre kommuner

Nordre Follo kommune søker ikke sammen med andre kommuner, men vil likevel aktivt dele erfaringer og resultater med andre kommuner gjennom faglige nettverk, konferanser og andre arenaer som departementet eller KS finner hensiktsmessige.

5. Andre samarbeidsaktører

Kommunal- og distriktsdepartementet er en sentral samarbeidspartner gjennom godkjenning, oppfølging og evaluering av forsøket.

Videre vil følgende aktører være aktuelle:

- lokale lag og foreninger
- innbyggere og frivillige organisasjoner
- næringslivsaktører
- forsknings- og evalueringsmiljøer som departementet eventuelt involverer i evalueringen av forsøket

Oppgaveforumene er særlig avhengige av bred deltakelse fra sivilsamfunnet for å oppnå formålet om økt medvirkning og bedre samspill mellom kommunen og lokalsamfunnet.

6. Involvering av fagforeninger og ansatte

Ansatte og tillitsvalgte har vært og vil fortsatt være sentrale aktører i forsøket.

Forslagene har vært på offentlig høring og er gjort kjent gjennom kommunens ordinære medvirknings- og informasjonskanaler. Kommunen legger opp til fortsatt involvering av ansatte og fagforeninger i planlegging, gjennomføring og evaluering av forsøket.

Kommunen vurderer at ansatte som deltar i forsøket vil få en noe endret rolleforståelse sammenlignet med dagens praksis. Det blir derfor viktig med tett dialog med de tillitsvalgte for å sikre gode rammer, løpende evaluering og nødvendige justeringer underveis.

7. Antatte konsekvenser av forsøket

For innbyggere og sivilsamfunn

Forsøket forventes å:

- styrke medvirkning og deltakelse
- gi bedre innsyn i kommunale beslutningsprosesser
- bidra til økt tillit mellom kommunen og innbyggerne
- gi flere muligheter til å bidra i konkrete utviklingsoppgaver

For folkevalgte

Forsøket forventes å gi:

- bedre beslutningsgrunnlag
- økt forståelse for faglige og administrative vurderinger

- mer direkte dialog med både administrasjon og innbyggere

For administrasjonen

Forsøket kan bidra til:

- bedre forståelse av politiske prioriteringer
- mer kunnskapsbaserte beslutningsprosesser
- nye arbeidsformer som krever tilpasning og læring

For øvrige offentlige myndigheter og næringslivet

Forsøket har nasjonal interesse som grunnlag for videre utvikling av kommunelovgivningen.

8. Oppdatert prosjektbeskrivelse

Organisering

Forsøket organiseres innenfor kommunens ordinære styringsstruktur.

Kommunestyret vil ha det overordnede ansvaret for forsøket og vedta eventuelle opprettelser av oppgaveforum samt ta stilling til bruk av dialogfase. Kommunedirektøren har ansvar for administrativ oppfølging, praktisk gjennomføring og rapportering.

Ansattes og fagforeningenes involvering

Ansatte og tillitsvalgte skal involveres både i planlegging, gjennomføring og evaluering av forsøket. Dette skal skje gjennom etablerte medbestemmelsesarenaer og løpende dialog.

Oppstart og varighet

Forsøket foreslås å tre i kraft så snart departementets godkjenning foreligger, og etter nærmere avtale med departementet.

Forsøksperioden er fire år, i tråd med de vedtatte forskriftene, med mulighet for forlengelse etter forsøkslovens bestemmelser. Det vil være naturlig å diskutere en eventuell forlengelse mot slutten av forsøksperioden.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Nordre Follo kommune vurderer at forsøket ikke vil medføre vesentlige økonomiske merkostnader.

Det må påregnes noe administrativ ressursbruk knyttet til organisering, opplæring, gjennomføring og evaluering, men dette håndteres innenfor ordinære rammer. Samtidig forventes forsøket å gi verdifulle erfaringer som kan bidra til mer effektive og inkluderende beslutningsprosesser på lengre sikt.

Avslutning

Nordre Follo kommune mener de to forsøksordningene representerer et viktig bidrag til utviklingen av fremtidens lokaldemokrati. Forslagene er utviklet gjennom et omfattende og konstruktivt samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet, og kommunen mener forsøkene er godt avgrenset, faglig gjennomarbeidet og egnet til å gi nyttig kunnskap for videre utvikling av kommunesektoren.

Vi ber derfor om departementets godkjenning av de vedtatte forsøksforskriftene og at Nordre Follo

kommune får status som forsøkskommune for de omsøkte forsøkene.

Med hilsen

Morten Nordahl Ellingsen
Virksomhetsleder for kommunikasjon, innbyggertjenester og politisk sekretariat, Kommunedirektørens stab

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

- Forskriftstekstene som er vedtatt av kommunestyret
- Høringsbrevet som ble sendt ut
- Saksdokument til kommunestyrets sluttbehandling
- Saksprotokollen fra kommunestyrets behandling 6. mai